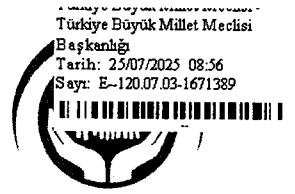

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

2025 AİLE YILI

ACELE

7/29057 6K 176

Sayı : E-72079556-610-16948382

Konu : Soru Önergesi (7/29057)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 13.06.2025 tarihli ve 1643997 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Şanlıurfa Milletvekili Sayın Mahmut TANAL tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/29057 Esas Numaralı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek: 7/29057 Cevap Metni (4 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 9A3A1B17-08B4-46E8-846D-C9DCAD723FEA

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys>

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA

KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr

Bilgi için:Samiye BULUN
Çocuk Gelişimcisi
Telefon No:(312) 705 58 09

Şanlıurfa Milletvekili Sayın Mahmut TANAL'a Ait 7/29057 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni

Bakanlığımızın tüm çalışmaları, yaşamın tüm alanlarında kadınların konumlarının güçlenmesi; eğitim ve sağlık imkânlarından eşit bir şekilde yararlanmalarının sağlanması; karar alma mekanizmalarına katılımlarının artırılması; medyada eşitlikçi temsilin sağlanması; kadın erkek eşitliğinin ana plan ve politikalara dâhil edilmesi ve kadına yönelik şiddetle mücadele alanında çalışmaların sürdürülmesini desteklemek üzere yürütülmektedir.

Türkiye, taraf olduğu uluslararası sözleşmeler kapsamında her türlü ayrımcılıkla kararlılıkla mücadele etmektedir. Bu çerçevede, Kadınlara Yönelik Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW) başta olmak üzere ilgili sözleşmelerle uyumlu politikalar geliştirmektedir.

CEDAW, Birleşmiş Milletler'in temel insan hakları sözleşmeleri arasında yer alan ve kadın hakları konusunda uluslararası standartları belirleyen ilk sözleşmedir. Türkiye, CEDAW Sözleşmesi'ne 1986; İhtiyari Protokole ise 2003 yılında taraf olmuştur. Bu sözleşme doğrultusunda, kadınların toplumsal, ekonomik ve siyasal yaşama eşit katılımının sağlanmasına yönelik yasal ve kurumsal düzenlemeler hayata geçirilmiştir.

Öte yandan, Türkiye kadına yönelik şiddetle kararlılıkla mücadele etmekte; ulusal mevzuat ve politikalarla kadınların haklarının korunması ve güçlendirilmesine yönelik çalışmalarını devam ettirmektedir. Bakanlık olarak kadınlara yönelik her türlü ayrımcılığın ortadan kaldırılması için CEDAW başta olmak üzere ilgili uluslararası sözleşmelerin temel ilkeleri ve güçlü ulusal mevzuatımız çerçevesinde kadın erkek eşitliğinin sağlanması ve kadınların güçlenmesine yönelik çalışmalarımız kesintisiz şekilde devam etmektedir.

Diğer taraftan kadınların ekonomik ve sosyal yaşama katılımlarının güçlendirilmesi; hak, fırsat ve imkânlardan eşit şekilde yararlanmalarının sağlanması; kadın erkek fırsat eşitliğinin tüm ana plan ve politikalara yansıtılması amacıyla "Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planları" yürürlüğe konulmakta ve uygulanmaktadır. 2018-2023 dönemini kapsayan Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı'nın uygulama süresinin tamamlanmasının ardından "Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2024-2028)" ilgili tüm kurum ve kuruluşların görüş ve önerileri alınarak kapsayıcı bir yaklaşımla hazırlanmıştır. Yeni eylem planının temel politika eksenleri; Eğitim, Sağlık, Ekonomi, Liderlik ve Karar Alma Mekanizmalarına Katılım, Çevre ve İklim Değişikliği olarak belirlenmiştir.

Eğitimin, toplumsal değişimin ve ilerlemenin en önemli sürükleyici gücü olduğu kabulüyle Milli Eğitim Bakanlığı başta olmak üzere ilgili taraflarla işbirliğinde, nüfusumuzun yaklaşık yarısını oluşturan kadınların ve kız çocuklarının okur-yazarlık başta olmak üzere eğitimin her aşamasında en üst seviyelere ulaşması temel hedefi kapsamında çalışmalarımız sürmektedir.

Uluslararası kuruluşlar, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları işbirliği ile yürütülen 2003 yılında başlatılan "Haydi Kızlar Okula", ve 2002-2007 yıllarında gerçekleştirilen "Temel Eğitime Destek Projesi", 2008 yılında başlatılan "Ana-Kız Okuldayız" gibi kampanyalar ve projeler ile kız öğrencilerin okuldan ayrılma oranlarının düşürülmesi, okuldan erken ayrılan kız çocukları ve kadınlar için farklı eğitim programları düzenlenmektedir.

Eğitim için en önemli göstergelerden birisi olan okuryazarlık oranları artmaya devam etmektedir. TÜİK verilerine göre 6 Yaş Üzeri Nüfus Kadın Nüfus İçerisinde Okur Yazarlık Oranı

2002 yılında %79,9 iken 2023’de bu oran %96 olarak gerçekleşmiştir. Bir diğer önemli gösterge olan okullaşma oranları da eğitimin her kademesi için kız çocukları lehine artmaya devam etmekte olduğudur. Milli Eğitim Bakanlığı verilerine göre;

- 2002-2003 eğitim öğretim yılında ilköğretim düzeyinde kız çocukların net okullaşma oranı %87,34 iken 2023-2024 eğitim öğretim yılında ilköğretim düzeyinde %95,18 ortaokul düzeyinde ise bu oran %91,50 olarak gerçekleşmiştir.
- 2002-2003 eğitim öğretim yılında ortaöğretim düzeyinde kız çocukların net okullaşma oranı %45,16 iken 2023-2024 eğitim öğretim yılında bu oran %88,71 olarak gerçekleşmiştir.
- 2002-2003 eğitim öğretim yılında yükseköğretim düzeyinde kadınların net okullaşma oranı %13,53 iken 2023-2024 eğitim öğretim yılında bu oran %49,03 olarak gerçekleşmiştir.

Kız çocukları, engelli kadınlar, yaşlı kadınlar, yoksul kadınlar ve kırsal alanda yaşayan kadınlar geçici koruma(GK)/uluslararası koruma (UK) başvurusu veya statüsü sahibi kadınlar, tutuklu ve hükümlü kadınlar ile şiddet mağduru kadınlar Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı’nda “Özel Politika Gerektiren Gruplar” kapsamında ele alınmıştır. Bu çerçevede, Eylem Planında yer alan temel amaç, strateji ve faaliyetlerin oluşturulmasında bahse konu grupların da özellikleri ve ihtiyaçları dikkate alınmıştır.

Diğer taraftan, 2025 yılında ilan edilen Aile Yılı kapsamında aile kurumunu destekleyici adımlar atılmaktadır. Bu doğrultuda “Doğum Sonrası Yarı Zamanlı Çalışma Hakkının Kullanımına İlişkin Yönetmelik”, 18.07.2025 tarihli ve 32959 Sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu Yönetmeliğe göre kadın ve erkek memurlar doğum veya evlat edinme sonrası analık ya da babalık izninin bitiminden itibaren çocuğun ilköğretim çağının başladığı tarihi takip eden aybaşına kadar yarı zamanlı çalışabilecektir. Haftalık 20 saatlik çalışma esasına dayalı bu düzenleme, ebeveynlerin çocuklarının gelişimine daha fazla zaman ayırmalarına ve aile içi bağların güçlendirilmesine doğrudan katkı sağlayacaktır.

Bakanlığımız tarafından kadınların işgücüne ve istihdama katılımını artırmak, bu yönde toplumsal bilinci geliştirmek ve böylece kadınların ekonomik güçlenmesini desteklemek amacıyla ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği içerisinde birçok politika ve proje hayata geçirilmektedir.

Türkiye’de kadının güçlenmesi konusunda ulusal mekanizma olan Bakanlığımızca uygulamaya konulan ve 2024-2028 yıllarını kapsayan “Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi ve Eylem Planı”nda 2028 yılına kadar kadınların ekonomik alanda güçlenmesine yönelik olarak belirlenen politikalar; kadınların çalışma hayatına daha aktif katılım sağlaması ve değişen işgücü piyasası dinamikleri doğrultusunda ekonomik hayatta söz sahibi olmasını sağlamak temel amacıyla kurgulanmıştır.

Bu kapsamda yürütülen projeler ve çalışmalar:

- Bakanlığımız tarafından kadınların ekonomik olarak güçlendirilmesi amacıyla “Kadınların Kooperatifler Yoluyla Güçlendirilmesi Projesi” ve “Türkiye’de Kadın-Erkek Eşitliğine Duyarlı Planlama ve Bütçeleme Projesi”, “Hobin İşin Olsun Projesi” yürütülmüştür. Halihazırda ise “Türkiye’nin Mühendis Kızları Projesi” ve “Geleceğini Kuran Genç Kadınlar Projesi” devam etmektedir.

- “Geleceğini Kuran Genç Kadınlar Projesi” kapsamında NEET genç kadınlara elektrik teknikerliği, moda tasarımı, otomotiv tamirciliği, aşçı yardımcılığı gibi farklı alanlarda verilen mesleki eğitimlerin yanı sıra, güçlenmelerine ve psikolojik sağlamlıklarını artırmaya yönelik eğitimler de düzenlenmiştir. NEET genç kadınların istihdam edilebilirliklerini desteklemeyi amaçlayan hibe ve mentorluk programları hayata geçirilmiştir. Ayrıca, iş, staj ve eğitim fırsatlarına erişimlerini artırmak için geleceginikurangenckadinlar.org internet sitesinden ulaşılabilen bir Fırsatlar Haritası kurulmuştur.
- Bu projelerin yanında kadınların ekonomik ve toplumsal hayata katılımlarının güçlendirilmesi amacıyla Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile “Kadın Girişimciliğinin Geliştirilmesine Yönelik İş Birliği Protokolü” ve TÜBİTAK ile “Bilimsel Araştırma-Geliştirme, Yenilik ve Bilimsel Etkinlik İş Birliği Protokolü” imzalanmış olup “kadingirisimci.gov.tr” internet sitesi erişime açılmıştır.
- Bu çalışmaların yanı sıra; kadın istihdamının artırılması, kadın girişimciliğinin teşvik edilmesi ve kadın kooperatiflerinin güçlendirilmesi amacıyla Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu ile “IPARD Programına İlişkin İş Birliği Protokolü”, İŞKUR ile “İş Pozitif Programı İş Birliği Protokolü”, Hepsiburada ile “Türkiye’nin Girişimci Kadınları İşbirliği Protokolü”, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile “Kadınların ve Engelli Bireylerin Ekonomik ve Sosyal Hayata Katılımlarının Güçlendirilmesine Yönelik İş Birliği Protokolü” imzalanmıştır.
- Bununla birlikte, OSTİM Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğü ile “OSTİM İş Birliği Protokolü” imzalanmıştır. Protokol çerçevesinde, Ankara’daki üniversitelerde eğitim alan kız öğrenciler ve yeni mezun kadınlara yönelik olarak kariyer yönetimi ve iletişim teknikleri başlıklı eğitim gerçekleştirilmiştir.
- Ayrıca, enerji sektöründeki kadın istihdamının artırılması ve temsiliyetinin güçlendirilmesi amacıyla Reges Elektrik ile “Kadınlar için Enerji Okulu İşbirliği Protokolü” imzalanmış ve Protokol kapsamında kadınlara yönelik elektrik sektörüne ilişkin beş hafta süreyle bir eğitim programı düzenlenmiştir.

Bakanlığımız tarafından kadının güçlenmesine yönelik politikaların merkezi ve yerel düzeyde, bütüncül bir bakış açısıyla, etkin ve koordineli bir şekilde yürütülmesini sağlamak amacıyla “Kadının Güçlenmesi Koordinasyon Kurulu” ve “Kadının Güçlenmesi İl Koordinasyon Kurulları” teşkil ettirilmesini konu alan Cumhurbaşkanlığı Genelgesi 8 Mart 2025 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bakanlığımız tarafından kadın kooperatifçiliği alanında önemli çalışmalar; yürütülmektedir. Bu kapsamda;

- Kadın kooperatiflerinin güçlendirilmesi kapsamında Bakanlığımız, Tarım ve Orman Bakanlığı ve Ticaret Bakanlığı işbirliğinde imzalanan “Kadın Kooperatiflerinin Güçlendirilmesi İşbirliği Protokolü” çerçevesinde ülkemizin dört bir yanında çalıştay, eğitim, bilgilendirme toplantıları, farkındalık çalışmaları, kadın kooperatif ziyaretleri gerçekleştirilmiş ve yeni kadın kooperatifleri kurulmasına destek sağlanmıştır.
- Kadın kooperatiflerinin güçlendirilmesi, sürdürülebilirliklerinin sağlanması, kurumsal kapasitelerinin geliştirilmesi, görünürlüklerinin artırılması ve yaygınlaştırılmaları hedefi ile Bakanlığımız ve Tarım ve Orman Bakanlığı işbirliğinde yürütülen “Kadınların Kooperatifler Yoluyla Güçlendirilmesi Projesi” kapsamında eğitimler, danışmanlık

hizmetleri, yerel paydaş toplantıları, pazarlama ağı geliştirme toplantıları, deneyim paylaşımı toplantıları, kooperatif ziyaretleri gibi birçok faaliyet gerçekleştirilmiş ve alanında başarılı örnek kooperatifler desteklenmiştir.

Bununla birlikte, kadın kooperatifleri arasındaki işbirliğini ve koordinasyonu geliştirmek için kadın kooperatifleri internet portalı oluşturulması çalışmaları yürütülmüş ve internet portalı Mayıs 2023'ten itibaren kadinkoop.org adresi ile yayın hayatına başlamıştır.

Ayrıca, "kadingirisimci.gov.tr" internet sitesinde Kadın Kooperatifleri Ağına kayıtlı kadınlar için "Ben De Varım" uygulaması hayata geçirilmiştir.

- Kadın girişimciliğinin teşvik edilmesi ve kadın kooperatiflerinin güçlendirilmesi amacıyla Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK) ile imzaladığımız Protokol ile kadın girişimcilere ve kadın kooperatiflerine yönelik "IPARD Proje Hazırlama Eğitimi" verilmekte ve kırsal kalkınma desteklerinden daha etkin faydalanmalarına imkân sağlanmaktadır.